

Posudek školitele na bakalářskou práci Petry Dupalové „Vývoj úmrtnosti na vybrané skupiny příčiny smrti v krajích České republiky v období 1994–2009“

Bakalářskou práci Petry Dupalové „Vývoj úmrtnosti na vybrané skupiny příčiny smrti v krajích České republiky v období 1994–2009“ tvoří 67 číslovaných stran textu a 4 strany příloh. Práce má standardní strukturu a je rozdělena do osmi číslovaných kapitol včetně úvodu a závěru. Ty jsou doplněny seznamem použité literatury, použitých internetových zdrojů a přehledem použitých zkratk a seznamy tabulek a obrázků.

Aktuálnost zvoleného tématu je dána jak měnící se úrovní, tak měnící se strukturou úmrtnosti podle příčin ve sledovaném období. S tímto vývojem dochází také ke změnám regionální diferenciaci úmrtnosti jako celku i podle jednotlivých příčin smrti. Vybrané skupiny příčin patří k nejčastěji zastoupeným, a proto se mimo jiné hodí i k prezentaci regionální diferenciaci procesu úmrtnosti podle příčin u nás.

Jádrum předložené práce je analýza úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy, novotvary a na vnější příčiny smrti v souboru krajů České republiky. Zároveň autorka poměrně detailně rozvádí a komentuje otázky informační základny a metodiky svého výzkumu, otázky statistiky zemřelých podle příčin smrti, stejně jako celkovou úroveň úmrtnost u nás a její recentní vývoj, které společně tvoří základní rámec práce.

Petra Dupalová zpracovala zvolené téma bakalářské práce samostatně. Přes počáteční potíže projevující se především ve formulační rovině se usilovnou prací a zájmem o zvolenou problematiku dopracovala k textu, který odpovídá svému poslání. Práce je dostatečně přehledná, má logicky sevřenou strukturu a ve své konečné podobě je relativně čtivá. Značnou pozornost autorka věnovala také její formální úpravě. Bohužel se však nevyhnula některým více či méně závažným nedostatkům.

Například v úvodu se český a anglický abstrakt zčásti obsahově liší a ani anglický text sám o sobě není bez chyb. V oddílu věnovaném diskusi s literaturou se vyskytuje řada nepřesností v označování diskutovaných textů i v jejich citacích (např. na straně 19 chybné citace kapitoly Úmrtnost z publikace Populační vývoj České republiky 1990–2002). Diskutovány pak jsou i některé aspekty úmrtnosti, které přímo nesouvisí s tématem práce. V textu se častěji objevují překlepy nebo nepřesné formulace. Například finance nejsou prvkem, ale jedním z předpokladů zlepšování zdravotní péče (str. 21). V některých případech se čtenář může setkat s nepřesnými nebo neúplnými specifikacemi jako na str. 22, kde v tabulce 4 není jasné, v jakých cenách jsou vyjádřeny hodnoty tvořící časovou řadu. V tabulkách 6 a 7 na straně 25 místo deklarovaného variačního rozpětí autorka prezentuje hodnoty aritmetického průměru. Na straně 27 je v prvním odstavci informace z části duplicitní s tou, která byla prezentována na str. 25. Z textu druhého odstavce na str. 32 zase vyplývá, že autorce unikla jedna podstatná vlastnost variačního koeficientu, kterou je jeho nezávislost na měrných jednotkách v důsledku nezávislosti na hodnotě aritmetického průměru. Slabší schopnosti autorky interpretovat hodnoty ukazatelů variability se projevuje také na str. 42 v textu mezi tab. 11 a 12. Na obr. 14 až 17 je nesprávné označení vertikální osy, nejedná se o počet zemřelých, ale o jejich podíl na celku. Na str. 47 na začátku druhého odstavce uvedená hodnota 436,5 neodpovídá hodnotě prezentované v tab. 11. Podobně tomu je i u hodnoty 296,2 ve stejném odstavci a u hodnoty 269,2 pod obr. 32 na str. 52 neodpovídajícím údajům z tabulky 12, resp. 13. Tento typ nesouladu se objevuje i na dalších stránkách. Nepozornosti se autorka neubrnila ani při tvorbě tabulek v příloze k práci. U přílohových tabulek 2 a 3 totiž není vyznačeno pohlaví, ale mylně je ve všech případech uvedeno „celkem“.

Přes prezentované nedostatky se domnívám, že posuzovaný text požadavky kladené na závěrečnou práci bakalářského studia demografie naplňuje a proto bakalářskou práci Petry Dupalové „Vývoj úmrtnosti na vybrané skupiny příčiny smrti v krajích České republiky v období 1994–2009“ navrhuji přijmout k obhajobě.

V Praze dne 11. 6. 2011

RNDr. Boris Burcin, PhD.
školitel